

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozhlasové a televizní poplatky - platíte je správně?

V České republice existují dva typy provozovatelů rozhlasového a televizního vysílání: veřejnoprávní provozovatelé vysílající jako služba veřejnosti a komerční provozovatelé vysílající za účelem dosažení zisku. Rozdílné důvody jejich existence jsou také příčinou rozdílného způsobu jejich financování. Komerční provozovatelé v České republice - např. TV NOVA - mají neomezené příjmy z reklamy a dalších komerčních aktivit, čemuž výrazně přizpůsobují svůj program. Čím vyšší má reklama sledovanost, tím vyšší je její cena, a tedy i zisky komerčních provozovatelů. Oproti tomu např. Česká televize, jako televize veřejné služby, má programové povinnosti stanovené zákonem, nevysílá pro většinu populace, ale pro každého občana. Rozhodujícím příjmem České televize je příjem z televizních poplatků, který je doplněn příjmem z velmi omezeného reklamního vysílání a popř. dalších obchodních aktivit (prodej vysílacích práv apod.).

Rozhlasové a televizní poplatky jsou zdrojem financování veřejnoprávního vysílání ve většině evropských zemí. Původně byly tyto poplatky koncipovány jako platba za povolení přijímat rozhlasové a televizní služby. První koncese k přijímání "zpráv, koncertů a přednášek, vysílaných radiofonickou zpravodajskou společností Radiojournal" byla na území dnešní České republiky vydána v září 1923. Platba byla původně dvousložková: poštovní a telegrafní správě platil koncesionář 60 Kč ročně, rozhlasové společnosti platil 100 Kč měsíčně. V roce 1924 byl měsíční poplatek snížen na 30 Kč a roční poplatek na 50 Kč. V roce 1925 byl poplatek snížen hned dvakrát: nejprve na 20 Kč měsíčně a později na 15 Kč měsíčně. Zároveň byl zrušen roční tzv. uznávací poplatek. V roce 1926 byl měsíční poplatek dále snížen na 10 Kč, snižování koncesionářského poplatku souviselo s růstem počtu plátců. Jestliže na konci I. pololetí roku 1924 platilo koncesionářský poplatek celkem 219 osob, pak na konci roku 1925 to bylo již 14.542 osob. Z této doby pochází dnes již právně bezobsažný, ale přesto dosud běžně používaný termín "koncesionářský poplatek", stejně jako mylná představa, že jde o přímou platbu za poskytovanou službu. Toto chápání rozhlasových a televizních poplatků se v zemích Evropské unie postupně měnilo od nástupu komerčního rozhlasového a televizního vysílání. V České republice přineslo změnu z přímé platby za poskytovanou službu na solidární platbu, umožňující poskytování této služby, až přijetí zákona č. [135/1997](#) Sb. ze dne 12. června 1997, jímž byl novelizován zákon č. [252/1994](#) Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích.

S ohledem na svobodu přijímání informací, vyplývající z čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a z čl. 17 Listiny základních práv a svobod, nelze příjem rozhlasového nebo televizního vysílání vázat na souhlas státních orgánů. Rozhlasový a televizní poplatek je v současnosti ve většině evropských zemí chápán jako platba, která umožňuje poskytovat veřejnosti službu rozhlasovým a televizním vysíláním, tj. zajistit v rámci souvislého plnoformátového rozhlasového a televizního vysílání i ty služby, které jsou pro provozovatele komerčního vysílání nerentabilní. Proto je financování veřejné služby rozhlasovým a televizním vysíláním prostřednictvím rozhlasových a televizních poplatků v Evropě obvyklé.[1] V zemích Evropské unie nicméně převládá smíšený způsob financování rozhlasového a televizního vysílání, který spočívá v kombinaci výnosu rozhlasových a televizních poplatků s výnosy limitovaného množství rozhlasové a televizní reklamy. V tomto směru patří Česká republika k zemím se standardním a funkčním systémem finančního zajištění rozhlasového a televizního vysílání veřejné služby. Je však třeba poukázat na to, že až do roku 2005 nebyl součástí české právní úpravy mechanismus, který by řešil meziroční indexaci

rozhlasových a televizních poplatků v závislosti na inflaci.

Dne 13. září 2005 ale nabyl účinnosti zákon č. [348/2005](#) Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon“), který zcela nahradil do té doby platný zákon č. [252/1994](#) Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích. Hlavním cílem nové právní úpravy bylo dosáhnout toho, aby byla z dlouhodobého hlediska zachována reálná kupní síla výnosu z rozhlasových a televizních poplatků. Za podpůrné kritérium byla zvolena meziroční inflace k poslednímu měsíci kalendářního roku. Na základě tohoto ukazatele je tak možné stanovit výši poplatku tak, aby se jeho kupní síla neměnila. Rozhodnutí o odůvodněné nutnosti zvýšení poplatku je svěřeno vládě, která může prováděcím předpisem výši poplatku za stanovených podmínek korigovat.[2]

Poplatky v České republice patří i po zvýšení v lednu 2008 k nejnižším v Evropě, činí dohromady 2.160 Kč ročně (televizní poplatek činí 135 Kč měsíčně, rozhlasový poplatek činí 45 Kč měsíčně), což je asi 83 EUR (1 Kč = 26 EUR). Koncesionářské poplatky za televizní a rozhlasové vysílání jsou ve vybraných zemích následující: Německo (2007) 205 EUR, Rakousko (2008) 263 EUR, Velká Británie (2008) 175 EUR, Francie 116 EUR, Itálie (2008) 106 EUR, Dánsko (2008) 295 EUR.

V ustanovení § 2 zákon stanoví, co se rozumí předmětem rozhlasových a televizních poplatků (dále společně jen „poplatky“). Rozhlasový poplatek se platí ze zařízení technicky způsobilého k individuálně volitelné reprodukci rozhlasového vysílání bez ohledu na způsob příjmu (dále jen „rozhlasový přijímač“). Toto zařízení se považuje za rozhlasový přijímač i v případě, že si jej poplatník upraví k jinému účelu. Televizní poplatek se platí ze zařízení technicky způsobilého k individuálně volitelné reprodukci televizního vysílání bez ohledu na způsob příjmu (dále jen „televizní přijímač“). Toto zařízení se považuje za televizní přijímač i v případě, že si jej poplatník upraví k jinému účelu.

Poplatníkem poplatku je podle ustanovení § 3 zákona fyzická osoba nebo právnická osoba, která vlastní rozhlasový či televizní přijímač (dále též společně jen „přijímač“). V případě, že přijímač drží nebo z jiného právního důvodu alespoň 1 měsíc užívá jiná fyzická či právnická osoba než jeho vlastník, je poplatníkem tato osoba. Důvodem této úpravy je, aby poplatek platila osoba, která přijímač skutečně užívá. Minimální doba užívání přijímače je stanovena, aby se zamezilo vzniku poplatkové povinnosti u krátkodobých uživatelů přijímačů, např. u hotelových hostů. Zvláštní je úprava u přijímačů, které tvoří příslušenství dopravních prostředků (zejména automobilů). Poplatníkem je bez výjimky provozovatel dopravního prostředku.

Poplatníkem je každý vlastník přijímače, výjimky jsou uvedeny v § 4 zákona (osvobození od rozhlasového a televizního poplatku). Poplatníkem je také uživatel přijímače (který není jeho vlastníkem), který jej používá po dobu delší než 30 dní. Poplatník musí mít na území České republiky trvalý pobyt nebo sídlo a má ze zákona povinnost přihlásit se do evidence poplatníků do 15 dnů ode dne, kdy se podle zákona stal poplatníkem (tj. vlastníkem či uživatelem po 30 dnech užívání). Poplatník je rovněž povinen oznámit provozovateli vysílání veškeré změny související s evidencí poplatníka a přijímače, například změnu počtu přijímačů, změnu obchodní firmy, změnu adresy, a to vždy do 15 dnů ode dne jejich vzniku. Tato oznamovací povinnost a lhůta se vztahuje i na odhlášení přijímače z evidence. Přihláška k platbě poplatku, změny v evidovaných údajích i odhláška se provádí vyplněním příslušného tiskopisu a jeho zasláním provozovateli vysílání, případně on-line na jeho webových stránkách.

Poplatníkem tedy může být fyzická osoba (domácnost), právnická osoba či fyzická osoba podnikající (podnikatelé) nebo organizační složka státu či územního samosprávného celku. Poplatník platí televizní poplatek z každého televizního přijímače a rozhlasový poplatek z každého rozhlasového přijímače (i z přijímače, který je umístěn v dopravním prostředku), tj. ze zařízení technicky

způsobitelného k individuálně volitelné reprodukci bez ohledu na způsob příjmu.[3] Toto zařízení se považuje za přijímač i v případě, že si jej poplatník upraví k jinému účelu. Povinnost platit televizní poplatek za televizní přijímač má poplatník i v případě, že jej používá pouze pro projekci videopořadů. Rozhlasový poplatek je poplatník povinen platit za rozhlasový přijímač, kterým se rozumí rovněž autorádia, mobilní telefony s rádiem, radiobudíky, počítače vybavené FM nebo DVB-T kartou atd.

Domácnost platí poplatek pouze z jednoho přijímače. Poplatek tedy neplatí fyzické osoby, které žijí s poplatníkem v téže domácnosti. Například rodina může mít dvě a více televizí - jednu v dětském pokoji, druhou na chatě, včetně televizního přijímače, který je příslušenstvím jí provozovaného dopravního prostředku atd. - ale platí pouze za jeden televizor (obdobné platí i pro rozhlasový přijímač). Podmínkou však je, že se jedná o tutéž domácnost.

Občanský zákoník v § 115 říká, že domácnost tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhradují náklady na své potřeby. Jedná se tedy o osoby, které spolu trvale žijí, a to zpravidla v témže bytě. Pokud ale například rodiny blízkých příbuzných nebo třeba rozvedení manželé žijí společně, avšak hospodaří odděleně, jsou povinni platit zvlášť také televizní a rozhlasový poplatek, pokud mají v rámci své samostatné domácnosti televizní nebo rozhlasový přijímač.

Naproti tomu fyzická osoba, která používá přijímač k podnikání nebo v souvislosti s ním, platí poplatek z každého takového přijímače, a to včetně přijímače, který je příslušenstvím jí provozovaného dopravního prostředku používaného k podnikatelským účelům. Tím není dotčena povinnost této osoby platit poplatek z přijímače, který má doma. Právnícká osoba platí poplatek z každého přijímače. Podnikatelé, kteří v rámci podnikání vyrábí, opravují nebo prodávají přijímače, neplatí z těchto přijímačů poplatek. Má-li taková osoba provozovny určené k výkonu této činnosti, platí poplatek z takového počtu přijímačů, který odpovídá počtu těchto provozoven

Zákon dále v § 3 odst. 4 uvádí, že jestliže je fyzická osoba nebo právnická osoba, která není přihlášená v evidenci poplatníků, odběratelem elektřiny připojeným k distribuční soustavě, považuje se za poplatníka s povinností platit, pokud provozovateli vysílání po jeho výzvě neoznámí písemným čestným prohlášením opak, a to s účinností od marného uplynutí lhůty 30 dnů ode dne doručení této výzvy.

Toto ustanovení má klíčový význam z hlediska dokazování, a tím i vymahatelnosti zákona. Stanoví vyvratitelnou právní domněnku existence poplatkové povinnosti, čímž se ale nic nemění na výše uvedené definici poplatníka. V tomto ustanovení zákon sleduje pouze přesunutí důkazního břemene v situaci, kdy je to spravedlivé s ohledem na nulovou možnost provozovatele vysílání vést dokazování přímo u poplatníka. Za situace, kdy provozovatel nemůže nárokovat vstup do domácnosti či sídla, popřípadě místa podnikání či jiných prostor poplatníka, kde může být přijímač umístěn, a za situace, kdy zde není dána ani pravomoc soudu či policie tak učinit, nemá smysl hovořit o účinné vymahatelnosti poplatku, jestliže by provozovatel vysílání zůstal ponechán v této důkazní nouzi. Jediným řešením je tak přenesení důkazního břemene na poplatníka.[4] Vazba na připojení k distribuční soustavě elektrické energie je přitom zvolena z toho důvodu, že odběr elektřiny vytváří většinou předpoklad pro provoz přijímačů a penetrace je dnes natolik velká, že až na výjimky platí pravidlo, že kdo odebírá elektřinu, ten má rozhlasový či televizní přijímač, což je v poslední době dáno také dramatickým poklesem ceny některých typů přijímačů. Tato vazba se tak jeví přiměřená. Pro výjimečné případy odběratelů elektřiny bez rozhlasových či televizních přijímačů je pak otevřen prostor pro prokázání opaku např. účastnickou či svědeckou výpovědí apod.

Nový zákon o rozhlasových a televizních poplatcích tedy významným způsobem usnadnil vymahatelnost poplatků a umožnil tak provozovatelům vysílání získat příjem potřebný pro jejich fungování. Z tohoto důvodu začala Česká televize i Český rozhlas zasílat osobám, které jsou

odběrateli elektřiny a nejsou přihlášení v evidenci poplatníků, dopisy s výzvou k úhradě poplatku spolu se zákonnou přírážkou za nepřihlášení přijímače. Pokud někdo z oslovených skutečně televizní či rozhlasový přijímač nevlastní, oznámí tuto skutečnost formou čestného prohlášení provozovateli vysílání ve lhůtě 30 dnů. V opačném případě je oslovený neplatič povinen se přihlásit do evidence poplatníků a zaplatit poplatek spolu s přírážkou uvedenou ve výzvě, která činí 5.000 Kč u rozhlasového poplatku a 10.000 Kč u televizního poplatku. Přírážka se platí za každý přijímač, za který nebyla splněna povinnost platit rozhlasový nebo televizní poplatek. Zejména podnikatelé jsou tak v důsledku pouhé nevědomosti o rozsahu zákonné definice rozhlasového či televizního přijímače nuceni v mnoha případech platit desítky tisíc korun proto, že se nepřihlásili k placení poplatků např. za autorádia umístěná ve služebních automobilech nebo za monitory, které podnikatelé s realitami používají výlučně k projekci inzerovaných nemovitostí apod.

JUDr. Eva Herdová,
advokátní koncipientka

JUDr. Michaela Šerá,
advokátka

HÁJEK ZRZAVECKÝ

[HÁJEK ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Revoluční 3
110 00 Praha 1

tel.: +420 227 629 700

fax: +420 221 803 384

e-mail: info@hajekzrzavecky.cz

Zdroj:

- důvodová zpráva k návrhu zákona č. [348/2005](#) Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů
 - webové stránky České televize
 - webové stránky Českého rozhlasu
 - BFA - Broadcasting Fee Association
-

[1] Pouze tři státy Evropské unie, Španělsko, Portugalsko a Maďarsko, nevyužívají k financování elektronických médií veřejné služby rozhlasové a televizní poplatky.

[2] Model navyšování poplatku kombinující splnění určitých podmínek s rozhodnutím příslušného orgánu používá řada zemí Evropské unie (např. Belgie, Velká Británie, Dánsko, Norsko).

[3] Takovým zařízením je tedy i osobní počítač, který je vybaven televizní kartou nebo USB tv tunerem. Televizní vysílání, které je možné přijímat na osobním počítači digitálně z internetu nebo části televizního vysílání, které je možno přijímat na mobilním telefonu, nejsou televizním vysíláním. Ani poskytovatelé internetových služeb ani mobilní operátoři nešíří televizní vysílání pro veřejnost, to znamená tak, aby bylo volně dostupné pro každého občana, ale poskytují tyto služby individuálně. Osobní počítač (bez televizní karty) a mobilní telefon nejsou televizním přijímačem ve smyslu zákona a nepodléhají platbě televizního poplatku.

[4] Přenesení důkazního břemene za situace, kdy má žalující strana omezenou volbu důkazních prostředků, není v právním řádu České republiky novým prvkem. Objevuje se např. u prokazování rozporu zboží s kupní smlouvou podle § 616 odst. 4 občanského zákoníku nebo v pracovněprávní úpravě zákazu diskriminace. Především je však přenesení důkazního břemene na poplatníka vlastní právní úpravě ve věcech daní a poplatků, kde platí striktní pravidlo, že daňový subjekt prokazuje všechny skutečnosti, které je povinen uvádět v přiznání, hlášení a vyúčtování nebo k jejichž průkazu byl vyzván.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [K průlomovému rozhodnutí NS ČR ve věci práv dlužníků ze vztahů zajištěných finančními zárukami](#)
- [NSS sjednotil judikaturu ve věci odvodu za porušení dotačních pravidel](#)
- [Formální náležitosti zastoupení v daňovém řízení v kontextu rozsudku Nejvyššího správního soudu, čj. 4 Afs 353/2018-37, ze dne 18. února 2019](#)
- [Jak se připravit na daňovou kontrolu z finančního úřadu](#)
- [Nespoutaný blockchain nebo virtuální El Dorado neomezených možností. Kolizně-právní kontext](#)
- [Zásadní změna v rozdělování zisku u akciové společnosti](#)
- [Základní zásady daňového řízení](#)
- [Získávání informací správcem daně v rámci vyhledávací činnosti](#)
- [Sankce po ukončení daňové kontroly při doměření daně](#)
- [Změna zdanění drobných přivýdělků: Přiblížení výše částky pro uplatnění srážkové daně částce rozhodné pro účast na nemocenském pojištění](#)
- [Pobídky ve světle regulace distribuce finančních produktů](#)